

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Bestuurscollege Bonaire
Bestuurskantoor
Kaya Grandi 51
Kralendijk
Caribisch Nederland

**Directie
Werknemersregelingen**
Afdeling Werkgevers en SZ
buiten Europees Nederland

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T +31(0)70 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2019-0000156301

Datum 14-11-2019
Betreft Reactie op brief over voortgangsrapportage ijkpunt
bestaanszekerheid Caribisch Nederland

Geacht bestuurscollege,

Met deze brief wil ik, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, reageren op uw brief over de voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland die ik op 29 juni 2019 aan de Tweede Kamer heb aangeboden na het bestuurlijk overleg over het onderwerp op Sint Eustatius. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om u nogmaals te bedanken voor de hartelijke ontvangst op Bonaire begin oktober. Onze constructieve gesprekken over de wijze waarop we de situatie voor inwoners van Caribisch Nederland kunnen verbeteren, hebben mij geïnspireerd.

Ik ben verheugd dat u in uw brief steun en waardering uitspreekt voor de werkwijze rond het ijkpunt sociaal minimum en dat u het toekomstperspectief onderschrijft door in het ijkpunt voor het sociaal minimum uit te gaan van lagere bedragen voor een aantal kostenposten. Ik ben net als u van mening dat er nog veel moet gebeuren om te komen tot een situatie waarin alle inwoners van Caribisch Nederland in de minimale kosten van levensonderhoud kunnen voorzien.

Voor wat betreft het tijdpad heb ik begrip voor uw wens aan houvast. Het is op dit moment helaas niet mogelijk om een exacte termijn vast te stellen waarbinnen het ijkpunt voor het sociaal minimum gerealiseerd kan worden. Aan de inkomenskant geldt dat verdere verhogingen van de onderstand en het wettelijk minimumloon afhankelijk zijn van de verdere ruimte om het wettelijk minimumloon te verhogen. Dat het van belang is om zorgvuldig om te gaan met verdere verhogingen van het wettelijk minimumloon hebben de partijen in de Centraal Dialoog in onze overleggen benadrukt. In de voortgangsrapportage is daarom aangekondigd om onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de ruimte om het wettelijk minimumloon in de toekomst verder te verhogen en hierover met de partijen in de Centraal dialoog in gesprek te gaan. Door het opnemen van een tijdpad zou ik vooruitlopen op het onderzoek. Ik hoop in de voortgangsrapportage 2020 in te kunnen gaan op het tijdpad.

Het terugbrengen van de kosten van levensonderhoud tot een redelijk niveau gaat gepaard gaat met structurele wijzigingen. Ook verschilt de termijn per kostenpost. Voor kinderopvang en wonen zijn in het ijkpunt voor het sociaal minimum bedragen opgenomen die afwijken van de werkelijke kosten. Voor kinderopvang is

een van de uitgangspunten in het programma dat de kinderopvang voor alle ouders financieel toegankelijk moet zijn. Met de openbare lichamen is afgesproken dat we samen de komende maanden een financiële regeling zullen uitwerken om al in 2020 de eerste stappen te zetten om de kosten van kinderopvang voor ouders te verlagen.

**Directie
Werknemersregelingen**
Afdeling Werkgevers en SZ
buiten Europees Nederland

Datum

14 november 2019

Onze referentie
2019-0000156301

Het tweede belangrijke punt uit uw brief is dat er veel werk ligt bij verschillende ministeries. Specifiek vraagt u hierbij aandacht voor structurele verbetermaatregelen om de kosten van connectiviteit tussen de eilanden en de kosten van drinkwater, elektriciteit en telecom te verlagen. Het kabinet onderschrijft dat de kosten van basale uitgaven nu voor veel mensen in Caribisch Nederland te hoog zijn. De inzet van het kabinet is om de kosten van levensonderhoud terug te brengen tot een redelijk niveau, zodat het ijkpunt voldoende wordt om in de minimale kosten voor levensonderhoud te kunnen voorzien.

De beoogde stapsgewijze verbetering is niet vrijblijvend. Met het ijkpunt voor het sociaal minimum committeert het kabinet zich aan het verlagen van de hoge kosten van levensonderhoud en het verbeteren van de inkomenspositie van inwoners van Caribisch Nederland. Ik blijf dan samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in gesprek met collega's in het kabinet over de voortgang rond het verlagen van de kosten van levensonderhoud.

Ook blijf ik graag met u in gesprek over de voortgang. Ik wil u vragen om mij te informeren als er knelpunten zijn waar u in de uitvoering tegenaan loopt en waar u ondersteuning bij nodig heeft. SZW kan desgevraagd ondersteuning leveren of helpen ondersteuning te organiseren bij het professionaliseren van de eilandelijke armoede- en schuldenaangepak en het vastleggen van beleid in een verordening of algemeen kenbare beleidsregels.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om terug te komen op mijn toezegging in ons overleg van 2 oktober jl. over dubbele kinderbijslag. In Caribisch Nederland is, in tegenstelling tot in Europees Nederland, géén regeling voor dubbele kinderbijslag intensieve zorg. Ik onderzoek de mogelijkheden om te komen tot een dergelijke regeling in Caribisch Nederland en zal hierop terugkomen in de voortgangsrapportage van 2020.

In de bijlage ga ik nader in op de punten uit de bijlage bij uw brief.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

T. van Ark

Bijlage

Sociale participatie

In uw brief geeft u aan dat er voor u onduidelijkheid bestaat over sociale participatie en ontspanning omdat deze kosten niet zijn meegenomen in het ijkpunt voor het sociaal minimum. Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat iemand nodig heeft om in zijn of haar levensonderhoud te kunnen voorzien. Overige kosten kunnen met maatwerk worden vergoed. In plaats van deze kostenpost mee te nemen in het ijkpunt, geef ik er daarom de voorkeur aan om maatwerk op dit vlak te leveren (zoals dat ook in Europees Nederland gebeurt). Net als u vind ik sociale participatie van belang. Ik ga graag het gesprek aan met de openbare lichamen om het armoedebeleid samen te versterken.

Onderzoek verdere ruimte verhogen wettelijk minimumloon

In de voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland is een onderzoek aangekondigd naar de verdere ruimte om het wettelijk minimumloon te verhogen. In uw brief heeft u gevraagd om hierbij betrokken te worden. Ik heb uiteraard begrip voor deze wens. De onderzoeksopzet is inmiddels ambtelijk voorgelegd aan de openbare lichamen voor een reactie.

Toeslag alleenstaande AOV-gerechtigden

In uw brief wordt opgemerkt dat bij de toeslag voor alleenstaande AOV-gerechtigden via de onderstand een aantal beperkende voorwaarden van toepassing zijn, zoals een toets op het inkomen en vermogen. De eilanden zijn van mening dat geen beperkende voorwaarden zouden moeten gelden en de toeslag overeen moet komen met de werkelijke uitgaven van ouderen (een verhoging van de AOV voor iedereen zonder aanvullend pensioen).

Het doel van de toeslag is om de inkomenspositie van alleenstaande AOV-gerechtigden te verbeteren. Ik heb ervoor gekozen om dit doel op korte termijn te bereiken door het introduceren van een toeslag in de algemene onderstand. Door de vormgeving via de onderstand gaan hiermee ook een aantal voorwaarden gepaard. Ik ben met de RCN-unit op SZW in gesprek over deze voorwaarden en de gevolgen hiervan voor het bereik van de toeslag.

Volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in de onderstand

In relatie met voorgaand onderwerp spreekt u de hoop uit dat de toeslag voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in de onderstand dusdanig verhoogd wordt dat zij kunnen voorzien in de kosten van levensonderhoud. In reactie hierop wil ik aangeven dat de toeslag voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in de onderstand per 1 januari wordt verhoogd waardoor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in de onderstand die zelfstandig wonen op maandbasis uitkomen op het wettelijk minimumloon.

Kinderbijslag

Met betrekking tot de verhoging van de kinderbijslag per 1 januari 2020 geeft u aan dat u hoopt dat de kinderbijslag dusdanig verhoogd wordt zodat deze overeenkomt met de kosten van levensonderhoud voor kinderen. De kinderbijslag in Caribisch Nederland is een tegemoetkoming in de kosten van kinderen. Deze is, net als in Europees Nederland, niet gekoppeld aan de kosten van levensonderhoud. De mate van kostendeckendheid is van veel factoren afhankelijk waaronder de hoogte van het inkomen, het aantal kinderen en de leeftijd.

**Directie
Werknemersregelingen**
Afdeling Werkgevers en SZ
buiten Europees Nederland

Datum
14 november 2019

Onze referentie
2019-0000156301

Zoals blijkt uit de voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland is de inzet van het kabinet er nadrukkelijk op gericht het verschil tussen de inkomens van inwoners in Caribisch Nederland en de noodzakelijke kosten van levensonderhoud in Nederland betekenisvol te verkleinen. De verhoging van de kinderbijslag per 1 januari 2019 en per 1 januari 2020 is daar onderdeel van. Met de genoemde maatregelen is de kinderbijslag in twee jaar ongeveer verdubbeld.

Samenwerking armoedebestrijding

In uw brief constateert u dat de RCN-unit SZW en de openbare lichamen nog intensiever kunnen samenwerken om zoveel mogelijk mensen in armoede te bereiken en dat u hierover graag in gesprek gaat. Ik onderschrijf het belang om de samenwerking te verbeteren en nodig u uit om hierover in gesprek te gaan met de RCN-unit SZW. Daarnaast kan SZW desgevraagd ondersteuning leveren of helpen ondersteuning te organiseren bij het professionaliseren van de eilandelijke armoede- en schuldenaangepak en het vastleggen van beleid in een verordening of algemeen kenbare beleidsregels.

Directie
Werknemersregelingen
Afdeling Werkgevers en SZ
buiten Europees Nederland

Datum
14 november 2019

Onze referentie
2019-0000156301